

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izizmi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrske dežele za vse leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo na rodu načinov.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Smoter koalicije na Kranjskem.

(1. poslanskih krogov.)

I.

Kmalu potem, ko se je gospod baron Hein kot deželnki predsednik nastanil v stari deželni hiši na Turjaškem trgu, začeli so tudi naši domači Nemci in nemškutarji lesti iz svojih brlogov, kakor da se, kot nekdaj Mefisto, zavohali jutranji zrak. Kavzalna zveza mej prihodom gospoda pl. Heina v našo slovensko kronovino in mej tem oživljenim gibanjem dozdevnega političnega mrlja je bila očividna in nihče bi o njej ne dvomil, da je tudi razni dobri prijatelji naših Nemcev, kakor poslane Fournier in drugi, niso izrecuo priznavali o raznih prilikah. Prvo znamenje, da se naše nemčurstvo umetno oživilja in podpira od zgoraj, je bilo to, da je nehalo izbajati tedanje glasilo takozvanih ustavovercerjev, „Lai-bacher Wochenblatt“. Ta list je vsa leta, kar je izbajal, živel od samih psov, sramotil in grdit je vse, kar je slovenskega, tako pobalinsko, tako prostaško, kakor da je bil namenjen čitateljstvu najnižje vrste. S takim listom, v katerem se je pristao zrcalila duševna onemoglost naših Nemcev, baron Hein ni mogel stopiti v nikako zvezo. Zategadelj je tudi hkrati nehal izbajati, namesto njega pa je v dalnjem Dunaji zagledal beli dan drug list, ki se od prejšnjega glasila razlikuje samo v toliko, da je pisan v nekoliko dostojenejši obliki. Ta novi list se splošno zmatra za neuradno glasilo deželnega našega predsednika barona Heina, in kdor količkaj pozna naše razmere in osobne nazore načelnika deželne vlade kranjske, ta je trdno prepričan, da je novi listič, osnovan in vzdržan s tujo pomočjo, veren interpret namer in nazorov našega deželnega predsednika.

Ker ni naša navada, da bi se ruvali z vsakim obskurnim lističem, naj že živi na svoje troške ali naj zajema iz vladnega korita, zato se doslej tudi z novim glasilom nemškatarske stranke nismo bavili in morda bi še dolgo ne imeli prilike, počastiti ta list s tem, da ga omenimo, ako bi ne bil v zadnji svoji številki prinesel članka z napisom „Naši radiči“, na kateri bi bil moral v prvi vrsti odgovoriti — „Slovenec.“

LISTEK.

Maskarada „Ljubljanskega Sokola“

dne 6. februarja 1894.

Veselje naj vlasta
Do belega dne,
Saj smo mi veseli
In „luštni“ ljudje.

Te besede dovitnega vabila na minulega torka maskarado izpolnila so se, kakor še malokdaj doslej. Visoko na vrhunc nad vse maskarade poslednjega časa postavila se je óna, ki je zbrala nenavadno število veselih obiskovalcev predvčerjšnjim v prostorih starega streliča v neprisiljeni in izredno živabni zabavi. Odbor se je bil pošteno potrudil in z velikimi gmotnimi stroški spremenil dvoranu in preddvorano v prijazno Šiško, do katere je planinsko društvo z hvalevredno marljivostjo zaznamovalo pot z belomodro-rudečimi znaki. Takoj pri vstopu se je človek torej že čutil nekako domačega in ta čut razvijal se je čimdalje bolj neomejeno, ker bil „zabranjen je frak, — in clo nepotrebna sta „lak“ in „klak“. V navadni obleki, brez vse etikete sukala se je prav neprisiljeno vsa družba, kar je ni bilo maskirane. Prvenstvo gre, kakor vsako leto, tudi letos dražestnim našim krasoticom, ki so v lepib, elegant-

Ta članek je simptomatičnega pomena, zakaj v njem je jasno povedano, da imane mškatarsko-klerikalna koalicija namen, zaježiti, ustaviti in udušiti narodno gibanje na Kranjskem.

Radi priznavamo, da je rečeni članek pisan z vso umetnostjo in zvijačnostjo preskušenega denuncijanta. In denunciranje na vse strani je tega članka glavni uamen. Člankar si je postavil nalogu, naslikati narodno-napredno stranko kot stranko, nevarno državi, ustavi in veri, in kliče v to ime naše klerikalce v zvezo z nemškutarji. Člankar očita slovenskim radikalcem, da delujejo v zmislu nekega Kijevskega programa za jezikovno, kulturno in versko jedinost vseh slovanskih narodov, najbrž da bi s tem naredil večji efekt, in pravi potem, da je naravna posledica tega prizadevanja tudi politično združenje vseh Slovanov. V tem tiči jedro tega perfidnega članka. Politični panslavizem, veleizdajstvo! To so tisti iz nemške budobnosti izvirajoči „dokazi“, s katerimi pobijajo ti naši prepošteni sodržavljani vsako narodno naše gibanje. S tem strašilom za politične otroke se oboja naša borba za slovenske šole na Koroškem in na Primorskem; politični panslavizem je, če tirjamo ustavno zajamčeno jezikovno ravno-pravnost, politični panslavizem je, če zahtevamo tiste pravice, katere uživajo drugi narodi v habsburški monarhiji, iz kratka, vse je panslavistično, kar ima količkaj narodnega na sebi. Tekom let smo se teh sumničenj že tako navadili, da se zanje še ne zmemimo, kamoli da bi jih pobijali in zavračali! Tudi to pot bi jih ne bili omenili, da jih ni ponovil list, ki se greje ob milostni naklonjenosti barona Heina, in da ni na podlagi teh sumničenj ravno isti listič opravičeval nemškatarsko-klerikalno koalicijo.

Člankar se je potrudil, da s konkretnimi navedbami podpre svojo trditev o veliki nevarnosti slovenskih radikalcev in o njih panslavističnem mišljenju. In te konkretnne navedbe so kaj zanimljive. Kolikor grebov, toliko zaslug! Kar nam nemškatarsko glasilo očita, na to smo ponosni, v kolikor je resnično. In lahko smo ponosni na to, da smo izobrazili svoj jezik tako, da ga lahko rabimo za vsako stroko in

da lahko zajemamo iz zakladov hrvatske književnosti dočim smo bili še pred kratkim navezani na Nemce; ponosni smo na to, da smo obudili naš narod iz dolgoletne letargije, oživili narodno zavednost in dosegli, da se je v tem zmislu začelo tudi delovati, žal, da ne še povsod in ne s tisto odločnostjo, kakor je treba. Šele kadar bomo vsi in povsod delovali po Jurčičevem nasvetu, kadar bo sleharni Slovenec „trd, nezprôsen, mož jeklen“, šele tedaj bomo zadovoljni.

Zato jemljemo z iskrenim zadoščenjem v vednost nasprotniško priznanje glede zaslug slovenskega novinarstva za kulturno napredovanje in za politično probudo našega naroda. Faktor smo, s katerim morajo računati naši sovragi, in veseli nas, da so ti nasprotniki, katerim smo poprej služili v posmeh, sedaj drugačna mnenja, in da se nekako tako obnajajo, kakor bi se nas bali.

Deželni zbor kranjski.

(X. seja dne 8. februarja 1894.)

Ob 1/211. uri otvoril deželni glavar Detela sejo. Prečita in odobri se zapisnik zadnje seje. Poročila dež. odbora (pril. 61—64) izročile se dotičnim odsekom.

Posl. dr. Tavčar poroča imenom upravnega odseka o letnem poročilu dež. odbora in sicer o § 3. B. Agrarne razmere. Odobrita se marg. št. 90 in 91 o branilnih in posojilnih društvih in hipotečnih zadolžtvah. Pri štev. 92. o deželni hipotečni banki se oglaši posl. Hribar in graja postopanje deželnega odbora, ki v tem važnem vprašanju ni storil, kar bi bilo treba. Na podlagi izjav treh kranjskih branilnic namreč je izrekel dež. odbor, da mu ni mogoče priporočati oziroma nasvetovati ustanovitev deželne hipotečne banke, a ni omenil nič o podrobnostih teh izjav. Dalje omenja govornik, kako je v kratkem času 15 dnij spremenilo 11 poslancev svoje mnenje, ker je prišel nad njih sveti dub v podobi Šukljeja. V zbornici se žalibog gleda preveč na to, kdo stavlja kak predlog. Narodno-gospodarske razmere v deželi so se nekoliko zboljšale v poslednjih petih letih. Dva nova zavoda Ljubljanska

nih in deloma prav originalnih maskah zopet potrdile staro slavo Šokolovih maskarad. Trikrat jekleni oklep bi moral imeti okoli srca, komur bi se ne topilo radosti pri pogledu na toliki čar. Nemogoče nam je, da bi posamično našeli vsako masko posebej, bilo jih je preveč in s kaleidoskopčno nagnostjo kazale so se vedno nove začudenemu očesu gledalca. Impozantne bile so tri junonske kraljice u noči ali nočne čuvajke v bogatih baršunastih opravah in s prižganimi svetilkami, kako originalna ženska maska bil je tiči strah, ki se je pozove spreminil v ljubko Bošnjakinjo, izredno elegantni bili sta moderni domino dami v temnorudečih svilnatih krilih, dve mični odaliski in jako elegantni ženski piskrovezec družile so se z dvema ženskima trubadurjem, tremi lahkokrilatimi amorji in ženskimi barlekini, katerih jeden v rokoko-vlasulji je imel elegantnega jednakega spremiševalca. Zastopnic vseh narodnosti od ponosne Rimljanke do starih in najmodernejših, slovenskih in drugih narodov kmetic bilo je v obilem številu navzočih n. pr. Turkinje, Šabvice, Tirolke, Alzačanke, Grkinje, Hrvatice, Rumunke, Slovakinje, Madjarke itd. Dve ljubki maski sta bili elegantni beli dimnikarček in beli bebe, okoli prvega se je kaj rad ukal elegantni črni dimnikar, originalna

bila je češnja, ki je v košku imela polno sladkega sadu, črnočka iz Indije došla ciganka prorokovala je bodočnost, dve stari devici pa sta neumorno vlekli marsikoga skozi brezboze čeljusti. Krasni sta bili dve žanjici, bogato obloženi s snopiči žit, za njima skakljal je dolgolasi roza-bebe, metulčki vseh barv frčali so okoli cvetk, mej katerimi naj imenujemo trnulčico, ponočni metulji in sleteči kebri populjevali so zbirko. Pri svitu večerne zvezde korakala je mesečica itd. Poleg elegantnih rokoko-kostumov videli smo idilično Preciozo, turistinje, raznovrstned o m i n o, „Dom in svet“ in bog si vedi kako se imenujejo vse različne fantaziske maske, katerim nismo navedli imena. Bil je čaroben venec, mameč oko gledalčovo.

Tudi moških mask bilo je primeroma več nego poslednja leta, kar beležimo z živim zadoščenjem. Izbrana bila je skupina „gigerlov“, kakor si jih ni moč mislit bolje, z debelimi palicami in gorostasnimi cevkami za smotke in vzbujala je mnogo smeha. Skupina „planinski izletnikov“ bila je druga večja, dobro uspeha skupina. Največje zanimanje pa je vzbujal „cirkus Fumagalli“, ki je imel svoj voz v jednem oddelku Ške in je priredil veliko predstavo atletov in gimnastov, ki so izvajali razne vratolomne produkcije in je ka-

in Kočevska hranilnica bila sta na veliko korist vsej deželi po svojih posojilih na hipoteke. Se bolj bi se pa zboljšalo gotovo narodno-gospodarsko stanje, če se ustanovi hipotečna banka. Vsak dolg na hipoteke naj se amortizuje v teku jedne generacije, to je podlaga vsemu delovanju modernih hipotečnih zavodov, katerih se je poslednji čas ustanovilo več v Avstriji. Cita nekatere dopise deželne odbore do hranilnic in dotedna odgovore namje in ugovarja obširno pomislikom proti ustanovitvi hipotečne banke in zagovarja nje ustanovitev. Cítira beseda dra. Steinwenderja, ki v narodno gospodarskih stvareh navaja ista načela, katera je govornik že pred več leti izrekel v zbornici. Hipotečna banka ne bude delala konkurenco hranilnicam, ampak šele podpirala njih delovanje. Koroški deželni odbor je ravnal vse drugače nego naš in predložil po tehtnih preiskavanjih predlog, da se ustanovi hipotečni zavod. Naš deželni zbor se nikakor ne sme zadovoljiti s tako lakoničnim poročilom deželnega odbora. Zatorej stavlja predloge:

Deželnemu odboru se naroča, naj

1.) stopi v dogovor z raznimi deželnimi odbori v ta namen, da poizvá, kakošen upliv je v dotednih deželah imela ustanovitev in dosedanje poslovanje deželnih hipotečnih zavodov na kreditne razmere in zlasti na realni kredit in imajo li te dežele od svojih hipotečnih zavodov pričakovati tudi kako direktno korist.

2.) Da se obrne do deželnega odbora kraljestva češkega s prošnjo, naj mu poroča, kako se je razvilo poslovanje češke deželne banke zlasti kar se tiče melijoračnih in občinskih posojil.

3.) Da se z jednako prošnjo obrne tudi do deželnega odbora v Lvovu glede poslovanja deželne banke za kraljevino Galicijo in Lodomerijo ter veliko vojvodino Krakovsko.

4.) Da se obrne do ravnateljev raznih zavodov s prošnjo, da mu sporoč, kakošen upliv je njihovo dosedanje poslovanje imelo zlasti glede na zboljševanje in potem takem tudi na ceno kmetiških posestev ter da mu pripomoglo tabelarične izkaze o svojem poslovanju.

5.) Da na podlagi teh poizvedeb podá deželnemu zboru v bodočem zasedanju konečne svoje obrazložene nasvete.

Posl. Šuklje pravi, da ni pričakoval debate pri tej točki, da torej govoriti nepripravljen. Razmere pri nas so drugače nego na Češkem, kjer so ugodneje za hipotekarni zavod, istotako na Gor. Avstrijskem. Konkurenca, ki bi se delala mladi mestni hranilnici, ako se ustanovi hipotečna banka, ne zdi se mu koristna za zavod, ki še potrebuje izdatne podpore. Prizna, da je res deželni odbor preveč povisno poročal o tej kako važni stvari, za to se govornik ne protivi predlogom posl. Hribarja.

Posl. Luckmann podpira predlog posl. Hribarja in njegove nazore, vendar si usoja staviti nekatera vprašanja glede stroškov, ki bi zadeli deželo. Ideja je dobra, a naša dežela zdi se mu premajhna za ustanovo hipotečne banke in dvomi o praktičnem uspehu.

zal dresiranega slona in opico. Gosp. Fumagalli izborna družba vzbujala je živo odobravanje. Čili naši Sokoli so se zopet pokazali izborne televadce.

Za red in ponovni mir skrbela sta v Šiški policaj in nočni čuvaj, veliko preglavico delal je obema vaški potepub, ki je vrskal in razsajal, da sta ga večkrat morala odvesti v „kebo“. Dobra kapljica točila se je v kolibi znane tvrdke J. C. Juvarčič, kjer sta stregli brdko krčmarica in zala točajka, ki sta s kromami in šesticami polnili nastavljeno puščo v korist „Narodnemu Domu.“ Da je bilo domačih Šiškarjev in Šiškaric mnogo, ni treba praviti. Šiškarski šolarji pa so morali vsi priti komarjevo nedeljo popoldne v šolo, kakor je naznani občinski sluga, zato jih ni bilo nič videti. Izmej posamičnih moških mask so omeniti posebno: Eleganti Poljak, prodajalec karamel, kuštrasti cigan, raznih narodov kmetski fantje, harlekinji in razni drugi v fantazijskih kostumih. Bila je prav slikovita celota in je bilo razmerje med ženskimi in moškimi maskami holj primerno, nego druga leta, ko sta monotoni „frak in klak“, kakor črn plevel preraščala vse drugo. Vmes pa je bila nebrojna množica obiskovalcev „Komarjeve nedelje“. Vse to je vrvelo sem ter tja, da je včasih nastajala prava goječa.

Posl. dr. Vošnjak navaja, da je deželni odbor za informacije naprosil razne zavode in omenja odgovora mestne hranilnice, katere upravniki so stvar gotovo dobro prevdarili, istotako vodstva drugih hranilnic, ki so odgovorile o tej stvari.

Posl. Hribar odgovarja na stavljeni vprašanja. Deželna blagajnica bude gotovo imela v nekaterih letih lep dohodek iz hipotečne banke, kakor ga ima isteraka. Dobrih hipotek se ne manjka, nasprotno jih je celo jako veliko. Ugovarja, da bi govoril proti koristim mestne hranilnice in poudarja svoje stališče proti odgovoru mestne hranilnice, na katera stališče se je postavil deželni odbor. Važni razlogi govore za ustanovitev deželne hipotečne banke, ker hranilnice že zdaj odbijajo prošnje za hipotečni kredit iz sosednjih slovenskih dežel, na katere pa se vendar moramo ozirati v središči.

Posl. Schaffer pravi, da prave potrebe za ustanovitev hipotečne banke ni. Obstaje hranilnice, v prvi vrsti kranjska hranilnica v Ljubljani, zadoščajo popolnoma realnemu kreditu.

Poročevalci dr. Tavčar razjasnjuje, zakaj se konvertovanje ne vrši, ker se namreč faktično ne plačujejo tako visoke obresti, kakor so vknjižene. Istotako se mnoge prošnje na zunaj morajo odkloniti tam, kjer se po statutih ne more dovoliti kredit. Zbornica, kakor je zdaj, ni za hipotečno banko, zato bi bilo vse le prazno delo, ako se vzprejmejo predlogi posl. Hribarja. — Pri glasovanju se preilogi posl. Hribarja odklonijo.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 8. februarja.

Nezaupnica grofu Hohenwartu.

Nezaupnica, katero so vrlji gorenjski volilci poslali svojemu državnemu poslancu grofu Hohenwartu, naredila je na koaliranec kaj slab utis. Sapo zaprli, bi lahko vzkliknili gorenjski volilci. Glasila koaliranec so nezaupnico vzel molč v vednost. Čakajo, kaj poreče „Vaterland“, da razvidijo iz njega, ali misli grof Hohenwart odložiti mandat, ali pa nezaupnico molč vreči v koš. Samo Graška „Tagespošta“ se je hitro oglasila, prav kakor bi nekaj slutila, cesar se boji. List priznava, da je ta nezaupnica znemann pojav, a vzhod temu ni treba, da bi grof Hohenwart izvajal iz njega konstitucionalne posledice, češ, da je nezaupnico podpisala samo četrtnina volilcev. Boji se pa „Tagespošta“, da bi slovenski koaliranci izkoristili to nezaupnico za to, da izpostujejo razne koncesije, da bi rekli: glejte, tako se širi radikalizem, to razširjanje se da le zajeziti s „slovenenfreundliche Thatsachen“. Z velikim veseljem pozdravilo je glasilo Dunajskih protisemitov „Deutsches Volksblatt“ to nezaupnico in takisto tudi „Agramer Tagblatt“. Oba lista povdajata, da je grof Hohenwart moralno primoran odložiti svoj mandat, a tudi če tega ne storiti, da je vendar razpad Hohenwartovega kluba samo vprašanje časa.

Češki veleposestniki.

Neki sotrudnik „Pizenskih Listov“ imel je priliko govoriti s članom eksekutivnega komiteja narodnih veleposestnikov Friedländerjem o enuncijaciji konservativnih veleposestnikov. Friedländer je rekel,

Neumorni in dobro znani aranžér g. Miroslav Soss vodil je vse kadrilje prav spretao, kolikor je bilo ravno mogoče v veliki tesnobi. Plesalo je prve nad 130 parov, a še proti jutru je prav malo se zmanjšalo število plesalk in plesalcev. Nihče ni hotel domu, najbolji dokaz, da je zabava bila pristna, k čemur je mnogo pomagala ravno neprisiljenost, s katero se je vrnila vsa maskarada.

Mej mnogimi gosti z dežele iz Postojine, Vrhnik, Kamnika, Kranja, Radovljice, Litije, Škofje Loke, Save itd. pozdravili smo posebno z veseljem vrele brate Sokole iz Celja, na čelu jim starosta dr. Vrečko. Odlične dostojanstvenike, ki so počastili maskarado s posetom, imenovali smo že včeraj.

Konečno moramo omeniti, da se je splošna pohvala izrekla o izbrano izvedenih slikah Šeke, katere je izdelal g. Šusterič ter da je bilo za postrežbo skrbljeno, kolikor mogoče pri toliki monžini obiskovalcev. Nekateri so se le čudili, da se je v Šiški, ki ima svojo veliko pivarno in tovarno za pivo, dobila le „Pizenska“ kapljica, sicer dobra, a za nekatera usta malo „slana“.

Ideja odbora, osnovati maskarado na novi podlagi, obnesla se je prav srečno in je le želeti, da bi letosna sijajna maskarada imela še mnogo jednakih naslednic. J. N.

da se mnogo konservativnih veleposestnikov ne strinja s postopanjem voditeljev, ker imajo konservativni in narodni veleposestniki dosti več skupnih interesov, kakor konservativni in nemški veleposestniki. Postopanje konservativnih veleposestnikov razburja češki narod čedajo bolj in tobi moglo roditi še vse druge posledice, nego se sploh nini. Narodni veleposestniki, ki goje ista čutila, kakor češki narod, nečejo, da bi se narod proti njim postavil v nasprotstvo in ne bodo konservativnih veleposestnikov pri volitvah več podpirali, saj bodo vše nadalje postopali, kakor doslej. Narod je uverjen, da bi nič ne dešlo, ako bi vsele tega razpora zmagali pri določitih volitvah nemški kandidati, kar sedaj mej nemškimi in konservativnimi veleposestniki sploh ni več raglike. O kaki secesiji ni govoriti. Konservativna stranka je sestavljena iz disparatnih elementov in stranka mora želje 70 narodnih veleposestnikov ravno tako uvaževati kakor želje drugih frakcij. Konservativci so v svoji enuncijaciji poudarjali, da se niso odpovedali drž. pravu. To pa, da se kdo čemu ne odpove, ne more biti še vsebuja političnega delovanja. Program, ki se ne izvršuje, je fikcija. Narodni veleposestniki se niso postavili v nasprotje konservativnim in se niso nikjer izrekli zoper versko prepričanje ali zoper konsolidovanje monarhije, oni tudi ne delujejo na zvezo s češkimi radikalci, ampak samo na zvezo s češkim narodom.

Deželni zbor dolenjeavstrijski.

Deželni zbor dolenjeavstrijski potratil je v tekočem zasedanju mnogo časa z vladno predlogo o volilni reformi. Zastopniki kmetskih občin so zahtevali, da se uvedejo v kmetskih občinah neposredne volitve in sicer tako, da bi se volilo v vsaki občini. Vlada se je tej zahtevi odločno uprla in takisto tudi levicari, ki imajo v nižjeavstrijskem deželnem zboru večino. Ker so se vsa pogajanja med liberalci in združenimi nasprotniki razbila, so slednji naznani večini, da se mislijo pri posvetovanji o volilni reformi umakniti iz zbornice. Ker bi vsele tega postala zbornica nesklepna, se je vsa volilna reforma vrgla ad acta.

Vnanje države.

Krisa v Srbiji.

Novo srbsko ministerstvo postopa po onem istem principu, kakor vsa prejšnja. Začelo je iz državne službe odpuščati radikalne funkcionarje in je nadomeščati z liberalnimi in naprednjaškimi. Tudi stotnika Jovića, ki je za časa Avakumovičevega liberalnega ministerstva pri volitvah v skupščino prouzročil v Goričici pravo klanje med volilci in ki je bil umirovljen, je kralj zoper reaktiviral. Nibče ne dvoli, da je vse, kar se sedaj v Srbiji godi, Milanovo maslo. Zategadelj je tudi Rusija kaj nezadovoljna s tem, da se mudri Milan v Srbiji, ker vé, da so to prouzročile trozvezne države. V diplomatičnih krogih v Srbiji se govorí, da bo ruska vlada s posebno noto protestovala zoper Milanovo navzočnost v Belem gradu, češ, da je to zoper veljavne zakone, in da se bo francoska vlada temu koraku Rusije pridružila. Milan sicer zategadelj še ne bo svojih kopit pobral, ali stališče njegovo bo precej podkopano.

Rusko-nemška trgovinska pogoda.

Trgovinska pogoda med Rusijo in Nemčijo je sedaj obudila na Nemškem veliko gibanje, česar posledice so naravnost nepregledne. Kakor smo že javili, je cesar Viljem jel osebno delovati za to, da pridobi večno poslanske zbornice za pogodbo in poslužuje se pri tem najtehnejših argumentov. Tako je pri dinetu pri kancelarju Capriviju povdarjal, da je ta pogodba velevažen moment za obranitev miru. Ako bi jo državni zbor odklonil, bil bi mir v nevarnosti. Ko se je cesarju ugovarjalo, da konservativci nečejo nič vedeti za to pogodbo, povdarjal je cesar iz nova politično stran te pogodbe in rekel: Ako bi državni zbor pogodbo odklonil, bi to ugled Nemčije v inozemstvu močno oškodilo, tako, da bi kronska tega afronta ne mogla prezreti. Drugi listi javljajo, da je vlada sklenila razpustiti državni zbor, če bi odklonil pogodbo. Agrarci se pa ne dajo ugnati, nego so začeli z vso nemško brezobzirnostjo agitovati zoper trgovinsko pogodbo. Boj bo velezanimiv, odločba pa velike važnosti za Nemčijo.

Dopisi.

Z Jesenic na Gorenjskem, 4. februarja. [Izv. dop.] (Na se gasilno društvo.) Nemškutaria se pri nas čedajo bolj širi. Koristno je sicer, ako zna človek več jezikov, a grdo je, če pri tem svoj narodni jezik zametuje in se ga še celo v domačem kraju v domači družbi sramuje, kakor se pri nas časih opazuje. Narodna zavednost, kdaj se boš že pri nas vzbudila? Zadnji čas je že, zakaj tujstvo se širi kakor povodenj, a zavednih narodnjakov je pri nas le malo, in dasi se pošteno trudijo za našo narodno stvar, vendar ne morejo dosegči pravega uspeha in to vsled velike mlačnosti naših ljudij. Tako smo lani ustanovili prostovoljno gasilno društvo, o česar važnosti pač ni treba poseljati govoriti. Začetek bil je res sijajan. S kakim veseljem so se upisovali gasilci, katerih se je oglašilo nad štirideset. Potem so napravili veselico s

tombolo in srečkanje, za kar so ustanovni odborniki nabraji prav veliko in lepih daril. Posebna čast gre nekaterim Ljubljanskim narodnjakom, ki so nam poslali več lepih dobitkov, in potem domačim, ki so tudi veliko za to veselico darovali. Na to veselico je prišlo tudi več načelnikov drugih gasilnih društev na Gorenjskem, tako da smo po pravici pričakovali, da zavlada splošna navdušenost za naše novo društvo. Kaže se pa, da so bile te nadeje pretirane. Sedaj, ko je treba skrbeti za vaje, za pouk in za izobrazbo gasilcev, sedaj vse moči, sedaj se nihče ne gane. Kje so sedaj tisti možje, ki so bili tako uneti in so za društvo s toljim veseljem nagovarjali mladino, naj pristopi. Ali so že pozabljeni obljube, da se bodo vaje le v slovenskem jeziku vršile? Kaj so bile to le prazne besede pri polnih kozarcih? Kdo je vsega tega kriv? Kdo odgovoren za to? Odgovoriti na ta vprašanja ni težko. V prvi vrsti so tega društveniki sami krivi, ker ni prave slego mej njimi. Kjer ni slega, ni moči, in brez prave moči se nič ne doseže. Ako torej bočete, da nam bode res kaj koristilo naše gasilno društvo in da bode napredovalo, skrbite prvič za slogo in storite, kar ste obljubili, skrbite za red in za vaje v slovenskem maternem jeziku. To so splošne želje brambrovcev. Toliko naj zadostuje za danes, prihodnji morda še kaj več.

Narodnjak.

zornost na-se. Povsod pa so se lesketali v svitu električne luči narodni dijaški trakovi, in na "Savanskih" čepicah svetil se je polumesec in zvezda slovanska. —

Izmej znamenitih gostov omenimo radi obilice tu le nekatere. Dušli so: car. ruskega veleposlaništva arhitek Nikolajevskij, dvorni svetnik prof. dr. Jagić, stavbeni svetnik in centralni ravnatelj Ribač, primarij in vseučiliščni docent dr. Drozda, sekcijski svetnik dr. Zavadil, vseučiliščni docent dr. Vondrák, ministerijalni svetnik Jireček, obitelj Tomšičeva, Petrkova, Meisslova. in druge, slovenski Dunajski starešine prof. Stritar, Pukl, dr. Pajk, dr. Majaron, dr. Murko itd.

Številno je bilo zastopano častništvo, mej njimi 10 dica bolgarskih častnikov in nekateri častniki tu nastanjenih bosanskih batalijonov. Obilno članov poslala so akademična društva. Bratski "Triglav" v Gradcu zastopan bil je po svojem predsedniku dr. med. Krušču, polnoštivalno prišel je "Zvonimir" in prav mnogobrojno udeležili so se slavnosti Srbi od akad. dr. Štva "Zora". Poleg teh so bili navzoči zastopniki akademičnih društev: češkega "Akademický spolek", slovaškega "Tatran", ruskega "Bukowina", rusinskega "Sič" in poljskega "Ognisko".

Točno ob 9. uri stopil je predsednik stud. phil. Žilih na oder in pozdravil v kratkih, a jedrnatih besedah mile goste, naglašajoč pomen petindvajsetletnice in idealno vzvišeni smoter "Slovenije", kateremu hoče i v bodočnosti zvesta ostati. Burno odobravanje sledilo je govornikovim besedam. Na to nastopil je moški zbor "Slovenije" pomnožen z moškim zborom "Slov. pevskega društva" in zapel navdušeno krasno "Slovenjansko", katero je poklonil društvu za petindvajsetletnico prof. Stritar. Krasna kompozicija Foersterja stekla si je občen priznanje; posebno se je odlikoval kot baritonist gosp. Lewicki. Kot druga točka sledil je Foersterjev čveterospev "Milica", ki so ga peli gospodje Josip Černin, Oskar Dev, Gustav Mayr in Fran Rašelj. Za njimi nastopil pa je mešani zbor "Slovenskega pevskega društva" in stekel si burno pohvalo z ljubkimi Bendlovimi kompozicijami: "Poljska koleda", "Slunko zlatnu" in "Sváy J.ř.". Prednašanje zobra, ki je štel do 60 članov, je bilo izvrstno, naglašanje dobro, uspeh popoln. Za pevci nastopil je tamburaški zbor akad. društva "Zvonimir" in "Slovenije" in kaj precizno udarjal Išavc-Schwabov "Mrak" in Mačákov "Odmeve". Burnega odobravanja in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja, dokler se ni dodala še živahnja Mileticeva "Tamburaška koračnica".

Da se je koncert toli sijajno završil, je zasluga vseh sotrudnikov, posebno pa neumornega častnega pevovodje "Slovenije" g. Jirka, ki se je i kot učitelj pri vajah, i kot zborovodja pri koncertu na vse moči prizadeval, da se je veselica "Slovenije" toli izvrstno obnesla. Društvo poklonilo mu je lovor-venec z narodnimi trakovi.

Po kratkem odmoru pričel se je ples, ki je bil res sijajan. Dame se niso pritoževali; plesalo se je vztrajno, kajti naše mladine ni še okužila velikomestna blazirauost, kateri se vidi ples "dolgočasen". In kako bi se ne veselil, ko ti je bilo zbrano toliko število mladih krasot!

Prvo četvorko plesalo je 98 parov, drugo 86, tretjo 82. Občno odobravanje stekel si je cand. iur. Vodušek po spremem in izredno elegantem urejanju četvork, posebno pa kola. Le malo gostov ostavilo je veselico pred koncem. Ko je igrala godba pešpolka Aleksander, car ruski št 2 ob 4½ ura zadnjo hitro polko, bila je prostrana dvorana še polna plesalcev.

Dame dobole so kot darilca lične peluche kojizice z "slovenjanskim" trakom.

Društvo je torej sijajno proslavilo svoj petdeseti tečaj in razvema častno mesto mej tukajšnjim svetom; da ima tudi v domovini dosti simpatij, to nam svedočijo mnogobrojni brzjavci, po katerih so se mu sporočale čestitke. Da bi stalište, katero si je priborilo, bilo i v bodočnosti tako častno in spoštovan! To pač želi slednji rodoljub, ki ima srce za učelo se mladež, kakor to želi dični častni član "Slovenije", Ašker, ki jo pozdravlja s sledečimi besedami:

"Slovenija" ostani tudi v bodoče tisto sveto zavetišče na tujem, v katerem se mlada inteligenčija naša navdušuje in pripravlja na resno delo za napredok naroda našega. Živi, cveti, rasti "Slovenija"! "

Domače stvari.

— ("Sanatorium mucorum.") Po sijajno uspeli maskaradi "Sokola" vršil se je včeraj zvezčer v Ferlinčeve gostilne salonu občajui "sanatorium mucorum", na katerega je prišlo primerno število pacientov, da prežen s krepko ribjo juho, slanikami, kavijarem in drugimi medikamenti posledice predpustnega "mačka". Mej sviranjem godbenega kvarteta, petjem in šaljivimi govorji minul je v prav prijetni zabavi večer. Posebno kratkočasila sta z dovtipno improviziranim dvogovorom nočni čuvaj Šišenski in mladi "Laska" iz cirkusa Fumagalli vse navzoče. Pri veseli zabavi nabraša se je tudi vsočica za družbo sv. Cirila in Metoda. Kot gost udeležil se je večera gosp. Kušar iz Gorice, urednik "Rinnovamenta", kateremu se je nadzavljalo kot bratu Hrvatu. In tako se je tudi ta priljubljeni "dodatek" k maskaradi izvršil prav animirano.

— (Koncert "Glasbene Matice.") Prihodnji koncert "Glasbene Matice", pri katerem se bude proizvajalo Hayduovo "Stvarjenje", bude dne 3. in 5. marca, kar naj p. n. odbori narodnih društev blagovolje na znanje vzeti in pri svojih prreditvah upoštevati.

— (Gostovanje gospe Borštnikove v Zagrebu.) Dne naša heroina, gospa Borštnik-Zvonarjeva, gostovala bode, kakor je sedaj definitivno določeno, v prvi polovici meseca marca na Zagrebškem gledališču in sicer nastopi v igrah "Dama s kamelijami" in "Nora", v katerih je na slovenskem odu slavila prave triume.

— (Kronske darovitne družbi sv. Cirila in Metoda.) Uredništvo našega lista so poslali: Iz Škofje Loke g. Pavliba Janez 36 kron 50 vin., katere sta nabraši na čitalniškem plesnem venčku dne 4. februarja rodoljubni gospodični Jerica Dolenčeva in Ivanka Hafnerjeva. — Pri večerni zabavi "Sanatorium mucorum" v g. Ferlinčevi gostilni se je nabrašo po malih doneskih 9 kron 20 vin. — Skupaj 45 kron 70 vin, katere izročimo vodstvu. — V izkazu darovalcev iz Ruš je po pomoti izostalo ime g. J. Lingl-a, veleposestnika, ki je daroval 1 krono, kar se s tem popravlja. — Živili vrli nabiralki in rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

— (Gledališča poštne pečatov) se nam piše: "Krvda samonemškim pečatom so večinoma že župani in občinski zastopi, kajti našel bi vam lahko najmanj dvajset izgledov za to, da poštna direkcija oskrbi za dotedni poštoi urad pečat v obeh jezikih, če se zanje imenovani predstojniki potegnijo pismenim potom in energično, in za to brigajo, — nasprotoj pa ostane vse po starem tam, kjer se le po listili o tej krivici piše, dejanski pa nč ne stori". Priobčili smo to z vso reservo, zakaj znani so nam slučaji, da so se župani in občine potegovali za dvojezične pečate a zaman. Morda je poštno ravnateljstvo v novejšem času začelo drugače postopati. Sicer pa bi za take pravote narodne pravice moral veljati princip, ne da bi se morali še le za vsak slučaj posebej puliti kakor doslej.

— (Nesreča na semnju.) Ob 11. uri pripeljal je na današnji semenj 30 let star človek lepega "šeka" in ga privezel na predzadnjo ograjo sejmische. Kupci so konja takoj obstopili. Ko je hotel hlapac privzdigniti konju zadnjo nogo, udaril je "šek" z obema nogama tako, da je hlapac odletel. Udarec je bil tako močan, da mu je desno nogo sredi stegna prebil. Ponesrečenega hlapca prepeljali so takoj v bolnico.

— (Nesreča na železnici.) Mej Sapjanom in Jurjanom padel je danes zjutraj z brzovlaka višji sprevodnik Jakše, in sicer tako nesrečno, da je prišel pod kolesa, ki so mu odtrgala obe nogi.

— (Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju v Ljubljani.) V dobi od 28. januvarja do 3. februarja je bilo v Ljubljani 22 novorojenčev (= 35,88 %), 1 mrtvorjenec, umrlo pa je 29 osob (= 47,94 %), in sicer 1 za škratiko, 2 za davico, 5 za jetiko, 2 za vnetjem sopilnih organov, 4 vsled starostne oslablosti, 15 za različnimi boleznimi. Mej umrlimi je bilo 9 tujcev (= 31 %), 16 pa iz zavodov (= 55,1 %). Za infekcijoznimi boleznimi je obolelo 12 osob, in sicer 2 za škratiko, 1 za vratico, 9 pa za hribo.

— (Iz Dolnjega Logatca) se nam piše: Tukajšnji trgovski pomočniki so dne 1. februarja v gostilni g. Fr. Arkota priredili plesno veselico, katero čisti dohodek se je namenil tukajšnjemu

petindvajsetletnici akademičnega društva "Slovenije".

Na Dunaji, 4. februarja.

Gore, bratje, in doline
Od rodu in domovine
Lođijo nas, kri mladó;
Tuja zemlja, tuja lica,
Tuja tod je govorica,
Tuje pesmi se pojó.

V dalnjem vender, tujem mesti
Narodu smo sinj zvesti —

Stritar: "Slovenjanska".

Zvesta narodu, zvesta idealom napredne mladeži slovanske proslavila je "Slovenija" petindvajsetletnico svojega obstanka. Mnogo smo se nadejali od te slavnosti, pa priznati moramo, da so "Slovenjani" nadeje, s katerimi so prišli Dunajski slovanski krogi na letošnjo predpustno veselico, ne le opravičili, temveč še prekosili. In če pomislimo, koliko se je pričakovalo po sijajno uspeli lanski slavnosti, smemo pač "Sloveniji", sosebno marljivemu slavnostnemu odseku čestitati na tem uspehu.

Letošnji "sijajni koncert s plesom" bil je namenjen proslavi društvene petindvajsetletnice. A ne budem dokazoval, kako je društvo v teh petindvajsetih letih napredovalo na znotraj, kolike važnosti je za razvoj slovenskega dijašta v znanstvenem, slovstvenem in zabavnem oziru — to bode vsebina spomenice, ki izide ob priliki slavnostnega komersa maja meseca. Treba pa opozoriti na zunanje napredovanje, na socialno stališče, katero zavzema "Slovenija" mej tukajšnjim slovanskim svetom. Niso še davno minuli časi, ko se je slovensko dijašvo na Dunaji še pohlevno stiskalo v kot — Stritar nekje karakteristično opisuje okornega slovenskega dijaka. Gmotne razmere slovenskega dijašta se niso mnogo zboljšale, pač pa se je povzdignila samozavest, napredovala je slovenska vzajemnost, "čisto nemški" Dunaj — fuit Ilion. Letošnja veselica nam svedoči, da je petindvajsetletna "Slovenija" dorasla v dobro krepke možnosti, da i na parketu ponosno in častno zastopa svoj narod pred slovanskim in nemškim svetom. Evo Vam dokaza!

Dasi je priredilo isti večer tukajšnje nemško pisateljsko društvo svoj sijajni ples, se je vender sešlo v Ronacherjevi plesni dvorani toliko in tolik elegantnega občinstva, kolikor ga premore je redko kak "elito ples" na Dunaji. Ko je stopil predsednik na oder, da pozdravi goste, bili so vsi sedeži do zadnjega zasedeni od najodličnejše gospode, a postranske prostore in galerije polnila je Dunajska slovenska mladež, osobito dijašvo. Število gostov cenili smo nad šest sto.

"Tu let in lica cvet!" Dunajske Slovanke pokazale so svojo naklonjenost "Sloveniji". Toliko dražastnih dam videti je le redko kedaj skupaj. Videl si tu dragocene toalete vseh boj in najmodernejših lican krovjev. A tudi "moški zbor" tekmoval je z nežnim spolom po elegantni opravi. Črni frak bili so seveda v večini; a poleg teh bilo je videti mnogo uniform, izmej katerih je obračala posebno ona krasno opravljene vojske bolgarske občno po-

